

Conclusies van de Coördinatie
Commissie voor Europese Inte-
gratie- en Associatieproblemen
van 4 april 1967

---

1. Kennedy-ronde

De Coördinatie Commissie heeft slechts summier over de Kennedy-ronde kunnen spreken, omdat het resultaat van de jongste besprekingen en de daarop gebaseerde voorstellen van de Commissie nog niet bekend waren. Een nota zal rechtstreeks naar de Raad voor Europese Zaken worden gezonden.

Opgemerkt werd dat het er naar uitziet, dat de Amerikaanse wens een voedselhulpelement in de granenovereenkomsten te introduceren, een belangrijke "issue" wordt. Het VK heeft hiermede ingestemd. Binnen de EEG is vooral Frankrijk tot nog toe tegenstander. Van Nederlandse zijde is gesteld dat, als de voedselhulp al zou worden geïncorporeerd, dit niet alleen voor granen maar ook voor zuivelproducten zou moeten gelden. De Coördinatie Commissie besteedde aan dit laatste standpunt nogmaals aandacht. Het gaat hier niet alleen om een zuivelbelang, doch vooral om een financieel belang. Een nevenoverweging zou kunnen zijn, dat een internationale zuivelregeling met een element van voedselhulp het probleem van Nieuw-Zeeland vereenvoudigt, indien het tot toetredingsonderhandelingen met Engeland mocht komen. Men besefte overigens, dat het onzeker is of het betrekken van zuivel bij een eventueel voedselhulpprogramma in dit stadium der onderhandelingen nog een haalbare zaak is.

2. Associatie-aanvraag van Spanje

./.

De Coördinatie Commissie besprak de bijgaande nota, die in interdepartementaal overleg aan dit onderwerp is gewijd. Hierin wordt een meningsverschil tot uiting gebracht tussen hen, die menen dat aan de regeling met Spanje reeds van meet af aan de GATT-conforme vorm van een douane-unie of vrijhandelszone dient te worden gegeven en hen, die van mening zijn, dat zulks vooralsnog niet realistisch is en dat men voorlopig moet koersen in een - door de Europese Commissie gesuggereerde - meer voorzichtige richting, waarbij aan Spanje een regeling in twee fasen zou kunnen worden aangeboden. De eerste fase zou als een soort proefperiode kunnen worden beschouwd, terwijl de associatie pas zijn volledige vorm zou kunnen krijgen in de tweede fase. Het is in laatstgenoemde zin dat de Raad van de EEG een studie-opdracht aan de Permanent Vertegenwoordigers heeft verstrekt.

De Coördinatie Commissie besloot, ten dele met voorbijgaan van vermeld meningsverschil, in de eerste plaats aandacht te wijden aan de actuele problematiek, zoals die zich thans voordoet in het Comité van Permanent Vertegenwoordigers en in de Raad van 10 en 11 april a.s.

De Heer Spierenburg sprak de verwachting uit dat van Franse en Duitse zijde druk zal worden uitgeoefend om de EEG-Raad te brengen tot een uitspraak omtrent het uiteindelijke doel van de regeling met Spanje, d.w.z. dat men zich reeds thans zou moeten uitspreken of deze regeling op den duur in de tweede fase een vrijhandelszone of een douaneunie zal moeten worden. De Coördinatie Commissie besloot dat de Permanente Vertegenwoordiger vooralsnog in Brussel dient te stellen, dat hij zich over deze uiteindelijke doelstelling niet kan uitlaten, maar dat allereerst een studie vereist is van wat de verschillende alternatieven precies inhouden. Deze alternatieven zijn:

- a) een douaneunie
- b) een vrijhandelszone
- c) het openlaten van deze keus tot na afloop van de eerste fase van de regeling.

Hoewel men eenstemmig was over de hier geschetste tactische benadering, die ook in de a.s. Raad zou kunnen worden gevolgd, bestond er geen eenstemmigheid over de keus die tenslotte tussen deze drie alternatieven gemaakt zou moeten worden. Een deel van de Coördinatie Commissie meende dat het derde alternatief - het openlaten van de doelstelling tot aan de tweede fase van de regeling - niet in overeenstemming is met de vereisten van het GATT. Een ander deel van de Coördinatie Commissie meende dat het, zeker met het oog op de Nederlandse verhoudingen, eenvoudig niet realistisch is thans reeds vast te leggen dat met Spanje t.z.t. een volledige douaneunie of vrijhandelszone zal worden aangegaan.

Een aantal leden van de Coördinatie Commissie voegde aan laatstgenoemde mening nog het argument toe, dat de associatie van Spanje in verband gezien moet worden met de spoedig te verwachten toetredingsaanvraag van het Verenigd Koninkrijk. Een van de voornaamste bezwaren die tegen deze toetreding soms worden ingebracht, is dat met Engeland een groot aantal andere Europese landen aansluiting bij de EEG zal zoeken. Zou men nu voor Spanje reeds het perspectief openen op een volledige douaneunie of vrijhandelszone, dan heeft men in deze gedachtengang straks geen argument om zulks te weigeren aan de verschillende Europese landen die in het kielzog van het Verenigd Koninkrijk varen. In feite zou men dus, door nu aan de Spaanse wensen tegemoet te komen, de toetreding van het Verenigd Koninkrijk bemoeilijken.

In dit verband werd door deze leden de wenselijkheid uitgesproken van enige jaren rust op het associatiefrent, zodat de EEG zich geheel kan concentreren op de absorptie van het Verenigd Koninkrijk (met niet meer dan enkele andere landen) als nieuwe leden van de Gemeenschap.

In verband met de studie van de verschillende alternatieven, zoals die door de heer Spierenburg te Brussel zal worden voorgestaan, werd de opmerking gemaakt dat men te dien aanzien toch met voorzichtigheid te werk moet gaan. Indien namelijk het resultaat van de studie zou zijn dat men tot een douaneunie of een vrijhandelszone zou besluiten en men zou deze doelstelling dus van meet af aan in het te sluiten akkoord met Spanje moeten incorporeren, dan zou men daarmee afbreuk doen aan het niet-automatische karakter van de overgang van de eerste naar de tweede fase. Het is juist dit niet-automatische karakter, aldus deze redenering, d.w.z. de afhankelijkheid van een wilsovereenstemming van zowel Spanje als de Zes, die voor Nederland de garantie zou moeten inhouden dat de associatie met Spanje politiek geen ongewenste implicaties zal hebben. De Coördinatie Commissie concludeerde op dit punt dat het hier vooral gaat om een zorgvuldige formulering van de bepalingen van het associatieakkoord.

Tenslotte werd er van verschillende kanten op gewezen dat in de EEG-Raad weldra de aandrang zal toenemen om opdracht te geven tot opstelling van een mandaat voor onderhandelingen met Spanje (tot nog toe betrof het uitsluitend studieopdrachten). Een beslissing van de Regering (en eventueel contact hierover met de Kamer) over de alsdan door Nederland in te nemen houding zou dan ook niet lang kunnen worden uitgesteld.

3. Associatie van Tunesië en Marokko

In Brussel wordt zeer weinig voortgang gemaakt met de onderhandelingen over een verdergaand mandaat voor de associatie van Tunesië en Marokko. Er kan in feite van een impasse gesproken worden. Wel echter is er een interessante ontwikkeling met betrekking tot de sinaasappelen te melden. Van Franse zijde is voorgesteld dat aan genoemde landen een communautair tariefcontingent wordt verleend tegen tarief 0 ter grootte van de huidige invoer, terwijl voor het accres van de invoer een tariefverlaging wordt toegestaan, welke echter niet alleen aan de Maghreb-landen wordt verleend, doch ook aan Spanje en Israël. Van Nederlandse zijde kan met dit voorstel worden ingestemd, mits de tariefverlagingen voor genoemde landen gelijk zijn.

In Brussel bestaat voorts overeenstemming over een regeling voor tomaten, doch voor olijfolie zijn de Zes er nog niet uit. De mogelijkheid van een verlenging van de status quo (waarbij Frankrijk, volgens het zgn. Marokko-protocol, vrije toegang verleent) wordt besproken; hierover moet in Den Haag nog overleg worden gepleegd.

In de Coördinatie Commissie werd opgemerkt, dat met de mogelijkheid van een verzoek om financiële hulp te zijner tijd rekening moet worden gehouden. Een dergelijk verzoek zal op eigen merites moeten worden gezien en er zal dus geen financiële hulp mogen worden verstrekt ter compensatie van een eventueel mager uitgevallen handelspolitieke regeling.

DGES, 5 april 1967